GRADSKA BIBLIOTEKA
„JURAJ DOBRILA"
ŠIBENIK
NAUČNI ODSJEK

Narodna

Tribuna

POŠTARINA PLAĆENA U GOTOVU. MALI OGLASNIK 20 RIJEČI DIN. 3.50
OGLASI PO SNIZ. TARIFI. — Priopćeno po retku D. 10

IZLAZI SVAKOG DRUGOG DANA U JUTRO OSIM NEDJELJE
Uredništvo i uprava u Tiskari E. Vitaliani i Sin, Šibenik. Telefon br. 47
Redakcija za članke i vijesti zatvara se dan prije izlaska redovitog broja.
Čekovni račun Poštanske Štedionice Zagreb br. 36.114

POJEDINI BROJ STOJI DINARA 1.—
PRETPLATA MJESEČNO: 12 DINARA
NOSTRANSTVO D 20. - RUKOPISI NE VRAĆAJU.

GODINA III — ŠIBENIK, 1 AUGUSTA 1935 — BROJ 251

Revizija činovničkih kvalifikacija

Beograd 1 augusta. — Doznaje se da će uskoro biti provedena revizija činovničkih kvalifikacija, prema kojoj će svi oni koji nemaju zakonom propisanu stručnu spremu i kvalifikaciju, a pokrivaju odgovarajuća mjesta, biti otpušteni iz službe odnosno pensionisani ili bit će postavljeni na ona mjesta, koja im po kvalifikaciji pripadaju. Te mjere će se preduzeti zato, jer danas već ima na pretek svršenih i kvalifikovanih mladih ljudi, koji su bez mjesta.

Demanti

Beograd 1 augusta. — Povodom vijesti koju je objavio zagrebački »Jutarnji list« o Jugoslovenskoj radikalnoj zajednici i o disidentima bivše Hrvatske seljačke stranke, bivši ministar građevina i pretsjednik finansijskog odbora g. Dr. Marko Kožul dao je izjavu u kojoj veli da pošto javnost i njega smatra disidentom što da on u suštini nije, jer on i njegovi prijatelji nisu disidenti od partijske politike bivše Hrvatske seljačke stranke, nego su radili u duhu te politike inaugurisane još 1926 god. Dr. Kožul kaže da nije vodio nikakve pregovore ni sa kim u stupanje u Jugoslovensku radikalnu zajednicu, niti je koga ovlastio da u njegovo ime vodi pregovore i razgovara a tom pravcu.

Simpatije prema Abesiniji zauzimaju sve više maha

London 1 augusta. — Držanje Italije prema Abesiniji izazvalo je veliko negodovanje u Egiptu i kod svih ostalih plemena Afrike. Šta više taj se pokret širi i na jugu Azije tako da su u svim glavnim mjestima Prednje Indije i Arabije priređene velike manifestacije u korist abesinske nezavisnosti. Opaža se naročita saradnja Hindusa i Muslimana usprkos velikih razmirica i sukoba, koji su donedavna među njima vladali.

Poljski ministar u Bugarskoj

Sofija 1 augusta. — Bugarski ministar prosvjete general Radev i poljski ministar prosvjete Jedrzejević potpisali su konvenciju o kulturnoj saradnji. Sinoć je general Radev priredio banket u čast svog poljskog kolege, koji je iza toga dao sofijskom dopisniku Poljske Telegrafske Agencije izjavu, u kojoj je rekao, da je veoma prijatno dirnut dočekom što mu je priređen u Sofiji, a naročito srdačnim manifestacijama školske omladine.

ITALIJANSKO-ABESINSKI SPOR

Brkanje pojmova blagostanja, slobode i prosvjete

Na italijansko—abesinskoj granici započela su čarkanja, znaci najsigurniji o pretstojećem oružanom sukobu na veliko, ratu. Službena Italija opravdava sve vojno-ratne pripreme nesigurnošću svoga posjeda u Africi i vječitoj opasnosti sa strane abesinaca, dočim talijanska štampa, napadajuć Veliku Britaniju i Japan, jasno piše, da Italija provađa svoju kolonizatornu politiku, i da treba „barbare" ukrotiti i na njihov račun doći do bogatstva, kojom Etiopija raspolaže. A slažu se oboje u tome, da Italija ima od pamtivjeka zadatak da unosi kulturu u neprosvijetljene zemlje i tim požuruje proces oslobodjenja tih zemalja. Međutim podjarmljivanje jednog naroda ili raspaljivanje u tom nevaspitanom narodu živinskog instinkta ratom ili ratu sličnim vanzakonskim metodama ne vodi se narod k slobodi. Mi se stariji sjećamo, kako su veliki i svijetli umovi u Istri spremali naš narod za slobodu, kako bi dostojno ušao u sklop države zamišljene od Račkoga i Strossmajera i drugih velikih ljudi i uhvatio se u sveslavensko kolo i po tom u kolo civilizovanih i slobodnih naroda. „Prosvjetom k slobodi« bijaše lozinka onih velikih sinova našeg naroda u Istri, jer jedino prosvjeta može da dovede do prave, istinske slobode, a ne sloboda do prosvjete. Poučavanje naroda o načelima etike i morala, njegovo vaspitanje te oplemenjivanje njegovog srca i njegove duše, njegovih osjećaja, proučavajući narod o razlici između zla i dobra, između dozvoljenog i nedozvoljenog, usađujući mu ljubav prema bratu i bližnjemu i prema otadžbini i brišući u njemu svaki živinski instinkt, to su srestva, kojima se prosvjeta budi, to je put koji vodi pravoj istinskoj slobodi. Otvaranje škola, čitanje moralnih, i rodoljubivih novina, brošura i knjiga, propovijedanja i predavanja o moralu i etici i ljubavi prema domovini, dobra, nepokvarena društva i čitaonice, to su prva i glavna srestva, koja vode k prosvjeti, a po tom k slobodi. I naši velikani u Istri, bez ikakve lične koristi, časti i slave, spremali su tako naše ljude u Istri za vrijeme vladavine Austrije, za bolje dane, za slobodu. Da, oni su bili pravi velikani svoga naroda, jer su njemu predano i vjerno služili, radili su i žrtvovali se za narod, samo za narod, a ništa za sebe. Vodila ih je u svemu tome samo ljubav prema svome narodu, najveća i najiskrenija ljubav, bez ikakve špekulacije, koja bi mogla da baci i najmanju ljagu na velika njihova djela i na njihovu čast. S prosvjetom ide paralelno i blagostanje naroda. I zato su veliki i svijetli umovi u Istri osnovali pored škola zadruge, štedionice i banke, kako bi svoj narod usput odalečili od tuđinskog upliva i u finansijskom pogledu. Postepen je, težak i naporan bio taj rad, ali vođe naroda, svijesni sve svoje odgovornosti i pred sobom i pred svojim narodom i pred nama van Istre, nisu na po puta sustali, nisu klonuli, oni su ustrajno radili i ustrajno se i časno borili protiv njemačkog Beča i italijanskog Rima. Zato vječna hvala i slava onim zaslužnim sinovima našega naroda! Ali svjetski rat i mirovna konferencija osujetili su rezultat njihovog rada, i sve velike tekovine propadoše. Što su oni velikani radili u Istri, to su veliki umovi, a u prvom redu veliki učitelj svog naroda i učenjak, veliki mislilac Filozof Toma Masaryk, radili u bratskoj Čehoslovačkoj. On je bio u god. 1908 u u Dalmaciji, obišao je i našu Zagoru, te na pouzdanom sastanku u u Splitu, pričajuć o svojim utiscima sa naših sela, kazao, da treba najprije narod prosvjetliti i ekonomski ojačati, a onda da se može o svemu drugom a u prvom redu o slobodi razgovarati. Male države kao Danska i Holandija, ako su one danas sretne i slobodne, moraju to pripisati samo svojoj prosvjeti i svojoj zamjernoj ekonomskoj snagi, a do koje su došli samo prosvjetom. I zato Italija, da opravda svoj civilizatorni i kulturni zadatak, koji ističe, morala je, da u „barbarskoj zemlji" kako italijanska štampa naziva Abesiniju, nadje načina, da u nju unese prosvjetu, a prosvjetom blagostanje i po tom slobodu, pak da tek onda dalje radi na tome, da tu afričku zemlju privuče k sebi, i od toga ima koristi. —ić.

Nova ležišta zlata u Mandžuriji

Harbin. — Sjeveromandžursko akcionarsko društvo za zlatnu industriju vršilo je u posljednje vrijeme intenzivno ispitivanje zlatnog pjeska po čitavom rajonu uz rijeku Mohe na obroncima Hingana, gdje je prema provizornoj procjeni skriveno u zemiji zlata u vrijednosti od 50 miliona jena. Odlučeno je da su radovi na kopanju zlata započnu već iduće jeseni. Spomenuto akcionar. društvo je 9 jula u Mohe posiao odred radnika, dopunjen japanskim rezervistima, da na mjesto svrše sve potrebne tehničke radove. Uz saradnju štaba kvantunske armade i mandž. vlade će se smjesta pristupiti eksploataciji ležišta zlata.

Revizija porijekla bogatstva političkih ljudi

Beograd 1 augusta. — Na velikoj konferenciji koju je g. Dr. Grol održao u Bagrdanu među ostalim je rekao i ovo: „Prije svega, prije nego što bismo uredili kako ćemo rasporediti odnos između poljoprivrede i industrije kao i ostalih grana privrede, i prije nego što bismo uredili odnose tereta i uopće zalogaje za sva usta, tražit ćemo da se svi džepovi istresu na sto, da vidimo šta tko ima i odakle mu je. I kada to učinimo, kada vidimo, čime raspolažemo, onda ćemo urediti i ostala pitanja oko raspodjele tereta, pa će biti zalogaja za sva usta i biti ćemo zadovoljni".

Pastor Göring osuđen na smrt

Ženeva 1 augusta. — Današnji »Journal de Geneve« donosi pojedinosti o gonjenju protestantskih svećenika u Sovjetskoj Rusiji. Pastor Johann Göring, koji je nekoliko mjeseci odležao u kijevskom zatvoru osuđen je ovih dana na smrt. Ne zna se da li je osuda već izvršena.

Udruženje Prijatelja Abesinije

London 1 augusta. — Jučer je održan prvi sastanak novog „Udruženja prijatelja Abesinije«, koje su osnovali uročenici iz Afrike koji žive u Evropi. Na tom je sastanku riješeno da se preduzme velika propaganda za upisivanje dobrovoljaca za abesinsku vojsku.

Pregovori oko Podunavskog pakta

Pariz 1 augusta. — Rimski dopisnik „Matin-a" javlja da je francuski poklisar u Rimu grof de Chambrun imao ponovne sastanke sa poslanicima Austrije, Rumunjske i Čehoslovačke. Jugoslovenski poslanik g. Dučić će se još ovih dana sastati sa g. de Chambrunom u vezi Podunavskog pakta. Što se pak tiče putovanja pretsjednika g. Dr. Stojadinovića dopisnik saznaje da će se Dr. Stojadinović sastati sa g. Mussolinijem tek iza svog povratka iz Pariza.

Francuski ogromni brod „Normandie" biti će povučen iz saobraćaja u svrhu popravka zbog velikih vibracija trupa, koje čine njegove mašine i zbog kojih svi putnici obole od morske bolesti.

NEZAPOSLENOST

Danas je mnogo ljudi, bez rada. Znači, da je veća ponuda, negoli potražba. Ili drugčije, da je u gradu narastao broj proletera iz škole, ili da je u nas opao posao na području javne djelatnosti. Bilo kako bilo, jedno je tu, da se je daleko umnožao broj onih, koji nemaju hljeba. Među ove dolazi i činovništvo. Mnoštvo ih lunja po ulicama, bez cilja. Toliki su osuđeni na prisilni nerad. Ova okolnost deleterno djeluje ne samo na moralni, već i na ekonomski i socijalni život. Zato u redovima inteligenata vlada potištenost, jer se osjećaju bespomoćni. Dabogme, tomu su krive naše nutarnje nesređene prilike, jer ih toliko bezizgledno čeka namještenje. Primjerice, u državnoj službi su budžetom predviđena mjesta, koja se ne dadu prekoračiti. U samoupravnoj službi mjesta su prenapunjena, hvala motivima lične blagonaklonosti. Kod privatnih preduzeća ne postoji prilika, ukoliko su ova napustila, ili ograničila rad. Tako su polja javnog rada iscrpljena. Uslijed toga javlja se nezaposlenost. Ovoj nemilo pojavi, koja zahvaća naše najbolje sile, ne pridava se važnost, koju ovo pitanje zaslužuje, po tom, što pokazuje na kroničan socijalni defekat, koji koči obrt naših životnih funkcija. Ali dabogme, ovu činjenicu nije dosta da ju naša javnost konstatuje, već su pozvani faktori dužni da ju uzmu, kao alarmantan poziv, da putem socijalnih zakona stvore uvjete, po kojima bi pitanje nezaposlenosti bilo umanjeno.

Ali nije ovo sve. Imademo i drugu okolnost. Sva nadleštva beziznimno primaju u službu razne Grazie, iako se u svoje vrijeme spremala zakonska uredba, po kojoj su morale biti isključene iz javne službe. Poratnom praksom žene su pokrile mjesta muškaraca, za koje same nije dostojalo namještenje u javnu službu. Ako je tako bilo pred dva desetljeća, kako tek mora da je danas, kad je poratna praksa poopćena i povlaštena zakonom?! To najbolje zna onaj, koji je dugo čekao, dok je njegova molba prošla sve retorte centralnih dikastera. I dok teško postizava mjesto u javnoj službi onaj, koji ima stopro da utre put tamo, kako onda da bude moguće onom, koji je ma bilo iz kojih razloga, morao da prekine službu, pak bi danas htio da nadoveže onđe, gdje ju je pretrgnuo? Ovdje mislimo na one slučaje, u kojima ru razni zvaničnici bili umirovljeni po starom zakonu, po kojemu nije im moguće ni živjeti ni umrijeti. *Na stranu sa haritskim dražima, ali žene bi morale biti upućene na kuću, kamo ih čeka kudikamo uzvišeniji zadatak žene i majke.*

Da zaokružimo. Kad se ne bi prišlo stvaranju savremenih socijalnih uredaba, i kad se ne bi odteretilo nutarnju upravu, morali bi da zaključimo, da pitanje nezaposlenosti ovisi o neredovitom rješavanju tekućih posala u predmetu ličnih molba i žalba, što obično rađa egzicijalnim posljedicama.

Ova služija je dovoljna, da se kroz nju nabaci, da je dvanaesti čas, da se pitanje nezaposlenosti uzme u ozbiljan pretres sa strane nadležnih faktora, koji su pozvani da o tom vode računa. S. Z ić

Podmirite pretplatu!

Disciplinovan narod ima pravo da očekuje slobode u najširem obimu

— Značaj govora pretsjednika vlade —

G. Dr. MILAN STOJADINOVIĆ

U svima političkim krugovima, u parlamentarnim redovima i u redovima vanskupštinske opozicije, izazvao je živo komentarisanje veliki i značajni govor Pretsjednika Kraljevske vlade g. dr. Milana Stojadinovića, održan prilikom budžetske debate u Narodnoj skupštini. I svojim tonom, i svojom jasnoćom, i svojom odmjerenošću, govor našega Prvoga ministra ne samo da je imao umirujući uticaj na naše sadašnje političke prilike, nego je i iznio puno zdravih pogleda o političkoj budućnosti naše zemlje i pokazao na način kako će se kod nas i po čijem ugledu, obrazovati novi stranački život.

Odgovarajući na primjedbe skupštinske opozicije, g. dr. Stojadinović je naglasio da je novi budžet za 94 miliona veći od dosadašnjeg. Vlada je pri sastavljanju budžetskog predloga vodila računa o privrednom stanju države i naroda, te zato nije ni htjela, osim u slučaju najnužnije potrebe da povećava rashode, kako se na taj način ne bi povisili poreski nameti. I pored toga što je budžet povišen, ovi nameti ne samo što nijesu povećani, nego su štaviše i smanjeni. Povećanja u budžetu su učinjena: od 50 miliona za našu hrabru vojsku, od 50 miliona za snabdjevanje vodom bezvodnih krajeva, od 23 miliona godišnje za nove učitelje osnovnih škola i od tri milijuna dinara za dovršenje zgrada novih osnovnih škola.

Također, uvaženi govornik se je osvrnuo i na pitanje ovlašćenja koja je vlada dobila da, uz naknadni pristanak Narodnog pretstavništva, donese tri politička zakona — Zakon o štampi, Zakon o zborovima i udruženjima i Zakon o izboru narodnih poslanika. Pozivajući se na praksu naprednih demokratskih država, Francuske i Sjedinjenih Američkih Država, g. Pretsjednik vlade je istakao da ovlašćenja data Vladi za donošenje hitnih političkih zakona ne mogu ni u kom slučaju da znače „abdikaciju Parlamenta", kako su to tvrdili neki članovi skupštinske manjine. „Ako pregledamo parlamentarno političku istoriju svijeta, naročito od početka evropskog rata pa do danas, vidjećemo da su ova ovlašćenja vrlo česta pojava u svima državama, i vidjećemo da su i parlamentarna praksa i teorije profesosora univerziteta usvojile mogućnost ovakve delegacije vlasti, koja u stvari ne znači ništa drugo, nego ostavljanje vladi da ona izvjesna određena pitanja, u određenom roku, reguliše, dok vrhovnu kontrolu parlament ipak za sebe rezervira". „Mi tražimo ovlašćenja, rekao je dalje g. Pretsjednik, ne da sami, već da u sporazumu s naročitim odborima Narodne skupštine i Senata donesemo tri zakona, kojima nećemo od naroda potražiti nikakve nove poreze, niti mu ograničiti građanske slobode, već da, naprotiv, spremilo zakone koji će više odgovarati današnjim željama i da našnim potrebama narodnim". Vlada je i pored zakona dala štampi slobodniji zamah i po svojoj uviđavnosti pružila slobodu zbora i dogovora, ali je ipak potrebno donošenje novih, liberalnijih zakona, da bi se obrazovale nove stranke i da bi iz njih došla bolja Narodna skupština.

Naročito je u govoru g. Pretsjednika vlade važan onaj dio gdje se ističe potreba stvaranja novih stranaka „Ubuduće izbornu borbu treba da prihvate u svoje ruke na zakonu osnovane velike građanske i političke formacije. Stvaranjem tih formacija ne ruši se narodno i državno jedinstvo, već, naprotiv, njime se samo ono učvršćuje i pojačava". G. dr. Stojadinović je, dalje, istakao američki dvopartijski sistem, pa je kazao da je najviše doprinio jedinstvu državnom i nacionalnom u toj državi „sistem dviju stranaka, koje su se smjenjivale na vlasti, a koje su obuhvatile cijelu državnu teritoriju i u sebi mijesale sve vjere, sve profesije, sve narodnosti". „To što sam vidio u Americi, nastavio je g. Pretsjednik, učvrstilo me u ispravnost one odredbe našega Ustava, gdje stoji da ne može biti udruživanja na vjerskoj ili plemenskoj ili pokrajinskoj osnovi". Potvrdivši da i g. g. Dr. Korošec i Dr. Spaho dijele isto mišljenje, govornik je rekao:

„Kraljevska vlada je uvjerena da su samo velike partije dostojne toga imena i da samo velike političke partije mogu biti od koristi za našu državu i naš narod".

Svjesna prednosti velikih stranaka i načina kako one postaju, Kraljevska vlada ne želi da se direktno miješa u njihovo obrazovanje. Nije vladina želja da se stranke stvaraju odozgo, nego se ostavlja narodu, ostavlja se političkim ljudima na volju da tome poslu pristupe kad i kako za shodno nađu, poštujući pri tome postojeće zakone. „Radeći tako, rekao je g. Predsjednik, Kraljevska vlada vjeruje da najbolje odgovara svome zadatku, koji u unutrašnjoj politici znači jednu želju za proširavanjem baze, na kojoj počiva autoritet države, i želju za stišavanjem, primirivanjem i prikupljanjem svih konstruktivnih snaga narodnih za dobro i napredak Kraljevine Jugoslavije".

Na kraju svoga govora g. dr Stojadinović je podvukao potrebu čuvanja autoriteta vlasti. Makakvi da su zakoni njih svako treba da poštuje sve dok se relovnim putem ne izmijene. U novoj političkoj eri sloboda, svaki treba da se pokaže doraslim i dostojnim tih sloboda; inače, nastojanja mjerodavnih promašila bi svoj cilj. Zato je gosp. Predsjednik lijepo rekao:

„Disciplinovan narod ima pravo da očekuje slobode u najširem obimu. Ne bude li samo discipline, ne budu li pravilno shvaćene slobode, koje je Vlada već u znatnoj mjeri dala, — mi ne možemo snositi odgovornost, ako proces normalizovanja ne pođe ni onim putem ni onim tempom, kako Vlada to uistini i iskreno želi. Ja činim stoga apel na sve one koji sebe nazivaju prijateljima naroda i prijateljimâ sloboda, da nas pomognu svojim ponašanjem i držanjem i svojim radom, te da uspijemo na putu koji Jugoslaviju treba da odvede jednoj ljepšoj i boljoj budućnosti".

Naša unutrašnja politika nalazi se na jednoj značajnoj prekretnici, koja iziskuje od naroda i uviđavnosti i discipline, da se narodne snage odbacujući sve što je negativno, što zavađa i što sprečava napredak, okupe na poslu koji će svima da donese sreću i blagostanje. Z. G.

Jeftino se prodaje novogradnja na vrlo lijepom položaju 3 poda, prizemlje, prostrane terase i bašća.

Rodoljubima zadarske okolice!

Na sv. Jakova ove godine sva je naša javnost s veseljem pozdravila potpisivanje konkordata, koji reguliše mnoga pitanja između naše Kraljevine i sv. Stolice. To je veselje bilo opravdano kod svih rodoljuba naše mlade Kraljevine, kojima je na srcu i konačno uređenje vjerskih odnosa s katoličkom Crkvom kod nas.

Ipak izgleda da je bilo preuranjeno to veselje, barem za rodoljube i pučanstvo sjev. Dalmacije, koje poslije gubitka svog narodnog i kulturnog središta — grada Zadra — već od god. 1922. iza odreke zadarskog nadbiskupa, nepokolebivo i uporno traži da se na teritoriji bivše zadarske nadbiskupije uspostavi drevna ninska biskupija, koja će u našoj državi obnoviti svjetle stranice naše povijesti, počam od Velikog Grgura Ninskog do danas. Svećenstvo, pučanstvo, sva nacionalna, politička i kulturna udruženja traže već 13 godina od sv. Stolice i Kr. Vlade: *obnovu ninsko-biogradske biskupije s posebnom biskupskom residencijom u Biogradu n-m.* To je životni zahtjev 100.000 pučanstva osakaćene zadarske okolice. Ovdje treba istaknuti, da je naša susjedna država g. 1929 u „Lateranskom ugovoru" opskrbila gradu Zadru sve crkvene uslove i sjelo nadbiskupije za samih 5—6 župa, te bi opravdano bilo s državnog i političkog gledišta da i naš novi konkordat na našem državnom teritoriju obnovi ne samo titularnu, nego samostalnu ninsku biskupiju sa svim atributima jedne posebne dijeceze sa 94 župe!

Po stiglim informacijama novouspostavljena ninska biskupija imala bi biti samo po imenu t. j. sjedinjena kao i do sada sa šibenskom biskupijom.

Pitamo se na to, čemu onda utrošena borba rodoljuba sjeverne Dalmacije kroz punih 13 godina, ako nije realizirano ovo pitanje samostalnosti ninske biskupije? Čemu onda sve pretstavke, molbe, intervencije, sa strana i audijencije za ovo, ne samo lokalno, nego crkve narodnog pitanje oživljavanja prošlosti, barem kao djelomična naknada za gubitak našeg bisera na jadranu — našega grada Zadra? —

Ako li se obistine ove kobne vijesti, koje bi značile drugi Rapallo za zadarsku okolicu, biti će dužna sva naša kulturna, politička i vjerska udruženja, kao i općine sjev. Dalmacije, da dignu svoj gromki glas prosvjeda na Narodnu Skupštinu sa zahtjevom, da se prije ratifikacije novog konkordata izvede hitna korektura, koja traži **samostalnu ninsku biskupiju s posebnom residencom u Biogradu n-m.**

Akcioni Odbor neće i nemože mirovati, dok god ovo pitanje ne bude jasno i točno rješeno na potpuno zadovoljstvo pučanstva zadarske okolice.

Živjela samostalna Ninska Biskupija!

Akcijoni Odbor.

GRADSKE VIJESTI

išto se tako radi!

šlog petka sa parobrodom „Ku-ovo“ došlo je dosta stranaca. Ka-a bio praznik, veliki broj šiben-prisustvovao je u ponoći odlasku ovom a i skoro svi stranci bili su alubi. Medjutim tek što je „Ku-ovo“ pošlo (nije bilo valjda ni m. udaljeno od obsle) ugašeni eflektori kod Sv. Jakova, a što je ore cijeli gat se našao u potpu-mraku, mada je bio prepun pu-.

oliko je ovo ružno i neprijatno mo da ne treba dokazivati. Ovi ci koji su posmatrali gat i mahali su vjerovatno dosta iznenađeni je odjednom ovaj ostao u mra-lok i samoj publici na gatu nije najprijatnije.

sve se to desilo zbog komoditeta ga koji gasi osvjetljenje, jer taj mogao pričekati još najviše 10 ita, već se požurio da to odmah i, ne misleći koliko to ružno iz-. Baluni bi morali goriti bar do t u noći po naredbi g. načelnika, kvim se pravom dakle to dešava 2 sati?

ar puta smo već pisali da treba ti, bar na ovakove sitnice, ako se nešto krupnije ne može urediti. ve i slične stvari ostavljaju loš m kod stranaca a to ne ide u og našem gradu. Svi koji su bili n prigodom na gatu, a bio je la i neko od nadležnih, mogli su ti kako ovo izgleda, pa bi bilo ljno da se bar u buduće spriječe kove stvari i nastoji naprotiv da par baluna na obali i reflektora sv. Jakova gore cijelu noć ili bar dolaska i odlaska ranijih brzih pa-red. pruga u pravcu za Spilt. x.

Utakmica jedrilica

nedjelju priređuje jahting klub l“ regatnu utakmicu od Šibenika Zlarina. Polazak je u 9 sati ujut-Sastanak učesnika u uvali „Šipad“. t je Mandalina zatim kroz kanal otoka Lupca do Zlarina gdj je Startovaće se u grupama prema čini i kategoriji brodova. U Zlari-će biti zajednički ručak.

rijave se primaju najdalje do pet, na veče u radnji g. Rossia (mla-).

NŽ. ŠUMARSTVA KOD SRES. ČELSTVA — ŠIBENIK gosp. Ven av ĆORIĆ premješten je ponovno svoje staro mjesto u Biograd.

ZADNJEM BROJU u izvještaju o avku bugarskog zbora „Rodina“ u enjku stoji, da je na dočeku bila radska glazba. To nije tačno, jer na dočeku učestvovala mornarička ba. Molimo da se uvaži.

Ž. NADODVJETNIK G. V. BURIĆ zi na dopust. Za to vrijeme za-niće ga državni odvjetnik gosp. kić.

HOTELU „KRKA“ utorak na veče priređena je dnička večera za veslače i upravu rke“ na kojoj je sudjelovalo 40 o-. U veselom raspoloženju ostalo lo duboko u noć.

ANAS je preuzeo dužnost i funk-gradskog župnika kanonik msgr. Dr. Ivo Eskinja.

lite pretplatnici „Nar. Tribune“

Pred velikim javnim radovima u Sjevernoj Dalmaciji

Izgradnje puteva — Uredjenje pitanja snabdjevanja vodom okolnih mjesta — Dovršenje zgrada za seoske osn. škole - Ponovna uspostava I razreda na Učiteljskoj školi

Prekjučer se povratio iz Beograda šef tehničkog odsjeka Gradskog poglavarstva g. ing. Jakov Despot, koji je bio u Beogradu radi intervencije kod resornih ministra za uredjenje vitalnih pitanja stanovništva sjeverne Dalmacije. Pri ovim intervencijama sa g. ing. Despotom bio je svuda i predsjednik finansijskog odbora Narodne skupštine g. Dr. Marko Kožul. O rezultatu puta g. ing. Despot dao nam je slijedeće informacije: „Prije svega uspjelo mi je isposlovati daljnje finansiranje izgradnje Jadranskog turističkog puta, te je odlučeno da se radovi unapred vrše u režiji banovine i da se ostatak od 17 miliona dinara pošalje banovini na raspolaganje za dalju izgradnju toga puta.

Na osnovu odobrenog amandmana za snabdjevanje vodom oskudnih krajeva, odlučeno je da se iz spomenutog amandmana dodijeli 17 miliona dinara za izgradnju vodovoda koji bi imao ići od rijeke Krke preko Trtra na Perković Slivno. Ovaj vodovod bi uglavnom služio za snabdjevanje vodom sela šibenske i drniške općine, kao i potrebe željezničke stanice Perković-Slivno. Za ovaj se vodovod u Ministarstvu Gradjevina već izradjuju varijante za trasiranje, a u najskorije vrijeme ići će na lice mjesta komisija sastavljena od načelnika ministarstva gradjevina i zainteresiranih općina, a poslije toga će se izraditi projekti.

Iz odobrenog amandmana od 3 miliona dinara za izgradnju započetih a nedovršenih zgrada seoskih osnovnih škola, intervencijom kod ministra prosvjete postignuto je slijedeće: Za dovršenje III razredne osnovne škole u Vrpolju 100.000 din.; za dovršenje III razredne osnovne škole u Danilo Kraljici 50.000 din.; II razredne u Perkoviću 50.000 din.; II razredne u Vadlju 50.000 din. i I razredne u Zečevu 50.000 din.

Postignuto je da se iz kredita za javne radove učini spoj na gradski vodovod sa selo Bilice i za ovo je odobrena suma od 30.000 din., zatim za izgradnju ćatrnja: u selu Vrpolju (Draga) 100.000 dinara, u Sirovama 100.000 din i u Danilo—Kr. 100.000 din. Osim toga za popravak ćatrnje u Zatonu 45.000 din. i za popravak ćatrnje u Jadrtovcu, Raslini i Padinama 50.000 din.

Za izgradnju puta Drniš—Miljevci 150.000 din. i za početak izvršenja nasipa u Jadrtovcu 50.000 din.

Za nabavku nove pumpe i izgradnju cisterne u vodostanici Krke radi usavršenja i sigurnosti gradskog vodovoda odobreno je 450.000 din. Za izgradnju vodovoda Mandalina—Zablaće 130.000 dinara.

Na posljetku je izdejstvovana dozvola od ministra prosvjete za ponovno otvaranje ranije ukinutog I razreda na ovdašnjoj Učiteljskoj školi. Obećano je da će se taj razred otvoriti ako se prijavi najmanje 20 učenika i 1/3 od toga učenica, sve prema naredbi ministra prosvjete.

U koliko dođe do ovih radova, bilo bi od neprocjenjive koristi za sjevernu Dalmaciju, naročito u pogledu snadjevanja vodom i pitanja zgrada za osnovne škole.

O vođenju stranaca na slapove Krke

Od prometa stranaca trebao bi da ima koristi u prvom redu naš grad i njegovi građani. To će se i postići, pojmljivo, jedino na taj način, ako se oni po dolasku i zadrže jedno vrijeme u njemu. Međutim u nekim se slučajevima tako ne radi. Prošlog utorka sa parobrodom „Karađorđe“ došlo je oko 70 turista. Jedan veći dio od njih otišao je pola sata po dolasku parobrodićem „Tomaseo“ na slapove Krke, te su se odatle povratili predsam polazak „Karađorđa“ tako da ovi uopće nisu ni razgledali grad. Druga pak grupa od 25 Francuza koja je isto došla „Karađorđem“ išla je na slapove automobilima, pošto je prethodno razgledala grad i pokupovala razne stvarčice. Što je najglavnije, ta grupa je bolje razgledala i same slapove, tamo se okupala i učinila zakusku. Ako se uz to uzme u obzir da su i jedni i drugi po istoj cjeni otišli do slapova Krke, onda se može zaključiti koliko je štetno po grad, kada se u ovakovim prigodama stranci vode parobrodom na slapove. Time gube ne samo turisti već i sam grad i njegovi građani. Slapovi Krke su vrlo lijepi, ali i Šibenik ima svojih ljepota koje treba da se pokažu strancima. Nije lijepo da zbog slapova Šibenik uopće ne dođe u obzir.

O ovome treba povesti strogo računa, jer to se valjda samo kod nas može desiti da parobrod stoji cijelo prije podne, a da stranci i ne zavire u grad, jer mi nismo umjeli da im to omogućimo. Pokažimo im i slapove i grad pa će biti i oni i mi zadovoljniji. Zato ima mogućnosti i to se dade urediti vrlo lako!

Nevrijeme nad Šibenikom

U utorak po podne oko 5 sati iznenada je poslije vrlo mirnog vremena dunulá jaka bura sa velikom snagom. Kako je dan inače bio jako topao, a nevrijeme iznenada nadošlo, to se je mnogo kupača, žene i djece našlo po kanalu, na „Paklini“ i „Martinskoj“. Mnoge manje a i veće jedrilice bile su u dosta kritičnom položaju jer se na povratak nije moglo ni pomisliti.

Komandant Mornarske Komande, kapetan bojnog broda g. Marjašević videći ovo pošao je lično sa malim remorkerom i poslije dužeg i dosta napornog rada pružio pomoć svima koji su se nalazili na drugoj obali i koji su promrzli čekati da se prebace u Šibenik. Naročito su mu zahvalni vlasnici manjih jedrilica, jer im je, samo zahvaljujući ovoj pomoći, uspjelo da e prebace u Šibenik, tako da je sve prošlo bez većih nezgoda.

Između otoka Lupca i Zlarina također se zbog ovoga nevremena desila jedna nezgoda. Dva radnika zateklo je u jedrilici nevrijeme na sredini između ova dva otoka te im se lađa napunila morem tako da su bili u velikoj opasnosti. Jedan svetionićar i čuvar sa kupališta „Jadrije“ otišli su tamo jedrilicom i uspjelo im je da ih spasu.

Tako je ovo nevrijeme srećom prošlo bez žrtava i težih nezgoda.

Velika politička večera

Kao što smo već javili, već dva dana nalazi se u Sibeniku prvak S. D. Koalicije g. Dr. S. Budisavljević, koji je imao više sastanka sa ovdašnjim vodjama i prvacima vanparlam. opozicije. U utorak na veče vodstvo SDK u Šibeniku u čast g. Dr Budisavljevića priredilo je prijateljsku večeru u salonu hotela „Krke“ na kojoj je bilo 60 zvanica. Na ovoj večeri vodjeni su razgovori i palo je nekoliko nazdravica te je potrajala sve do 3 sata ujutro.

Danas ujutro g. Dr. Budisavljević u pratnji g. I. Zečevića putuje uBiograd n—m gdje će održati takodjer nekoliko sastanka.

Skupština gradskih namještenika

Preksinoć je u Zemljoradničkoj čitaonici održana konstituirajuća skupština Udruženja činovnika i službenika općine grada Šibenika. Skupštinu je otvorio g. Uroš Novak, gradski geometar, i odmah prešao na dnevni red. Prva tačka je bila biranje članova uprave, zamjenika i revizora. Kandidacioni odbor predložio je jednu listu koja je jednoglasno primljena. U upravni odbor birani su: Predsjednik g. Uroš Novak, članovi upravnog odbora: g. g. M. Živković, T. Bumber, I. Grubišić, M. Bujas, Š. Ban i M. Dodig. Zamjenici: g. g. M. Kitarović, I. Baranović. Revizori g. Dr. Trlaja i g. I. Žepina.

U II tački dnevnog reda rješavano je pitanje pristupnine i članarine, te je zaključeno da članarina bude 10 din. mjesečno, a pristupnina procentualna po prinadležnostima.

Kod eventualija raspravljalo se o raznim staleškim pitanjima koja tangiraju gradske namještenike u vezi sa stanovitim odredbama zakona o gradskim općinama i uredbom koju bi imala doneti Barska uprava, a na osnovu koje će se u smislu paragrafa 159 citiranog zakona regulisati zvanje i položaji gradskih namještenika.

Na kraju se predsjednik zahvalio na izboru u ime svoje i u ime ostalih članova uprave pozivajući prisutne da udovoljavaju svojim dužnostima predviđenim u pravilima.

IZ REDAKCIJE. Pozivaju se i umoljavaju sva šibenska kulturna, humana i staleška društva, ustanove i udruženja — da svoje vijesti, od interesa za javnost i članove, dostavljaju redakciji „Narodne Tribune“ pismeno i telefonski.

Jesenska senzacija Ljubljane - Jadranska izložba

Našoj generaciji, kojâ spada u predratno doba, gotovo je u živoj uspomeni izložba koju je priredio Beč ljeta 1912 pod naslovom „Adria—Ausstellung". Ljepo priredjena Jadranska izložba je tada uskomešala cjelokopnu Austro-ugarsku monarhiju te su miljoni i miljoni hodočastili u Beč da pogledaju krasote, čudesa i tajne već onda našega Jadrana.

Ako je bila u stanju prirediti nešto takova Austro-ugarska, zašto nebi bili u stanju mi Jugosloveni. Jadranska straža te uprava Ljubljanskoga velesajma preuzeli su prilično teško zadaću, da organiziraju u Ljubljani lijepu jugoslavensku Jadransku izložbu. Predradnje zu tu priredbu traju već skoro godinu dana i tek sada izložba dobiva svoje jasne konture, koje obećavaju našoj jagoslavenskoj javnosti kao što i inozemstva pravcatu senzaciju. Izložba će biti priredjena u okviru jesenske velesajamske priredbe od 5 do 16 septembra, te će zauzeti skoro sav ogromni prostor velesajma.

Najzanimivije je možda to, da će sudjelovati toj izložbi sa dozvolom Ministarstva vojske i mornarice, također i naša *ratna mornarica*, čija će izložba zauzeti okolo 500 m2, dakle jedan čitavi izložbeni paviljon. Posjetioci imati će najlipšu priliku, da se na najlakši način pouče o *razvitku* i jakosti naše ratne mornarice i da prodru u romantiku mornaričkog života. Naša ratna mornarica izložiti će po prilici sve, što je za općinstvo zanimivo, osobito modele naših ratnih ladja (minonosaca, podmornica, torpedovaka, rušilaca i križarka), ratno oružje, t. j. artiljeriju i ručno oružje, modele odnosno originale starog topa, modernog i automatičnog topa, ocalne ploče za ladje, signalnu municiju, puške i pištole, strojne puške, torpeda u cjelini i presjeku itd. — Čak i oprema naših ratnih ladja u originalu i modelu biti će prikazana, a neće izostati ni zapovjednički most, čamac za spašavanje i oruđje, oprema za ronioce, harpuni, udice za morske zvijeri, boje, radio aparatute, slike strojeva, elektro tehnička oprema, orudje za dnevnu i noćnu signalizaciju, štandarti, svetiljke, megafoni, rogovi za maglu, optički, nautički i navigacijski aparati, sanitarna služba, odijela i prehrana posadke itd. — Biti će zastupano također školstvo ratne mornarice te znanstvena djela naših mornaričkih oficira, obalna obramba te vojna avijacija. Po svojoj prilici će biti prikazan i originalni ratni avion.

Ništa slabije i skoro u jednakom opsegu biti će zastupana naša trgovačka mornarica, koja će izložiti zanimive predmete u izložbenom odjelenju za „Promet". Sva naša parobrodarska društva već marljivo pripravljaju materijal za izložbu. Prekrasan će biti pogled na mnogobrojne ljepe modele naših trgovačkih ladja svih mogućih oblika i tipova, medju kojima će kraljevati majstorski model parobroda „Kralj Aleksandar" u dužini od skoro 3 m. Naša parobrodarska društva prikazati će također opremu svojih ladja te njihove pomorske veze sa cijelim svijetom itd. — Posjetioci moći će se udubiti u študij izložbenog odeljenja „Promet" te će imati prilike, da na krasnim reljefima prate zanimanjem opstojeće željezničke, cestne i zračne veze željeza sa morem, moći će proučavati nacrte novih veza prometne veze Primorja i Dalmacije sa inozemstvom, moći će se upoznati sa razvojem i tonažom naše trgovačke mornarice te njezinog osobnog i tovarnog prometa u zadnjim godinama. Sve će posjetioce sigurno zanimati modeli naših pristaništa sa svima znakovima za plovidbu, boje (bove) svetionici, model idealnog pristaništa, reljef cijelog Primorja sa modelima svetionika, koji će biti električno osvjetljeni, civilna hidroavijacija i mnogo drugih stvari.

Jadranska straža, ta veoma značajna i veoma raširena narodno obrambena organizacija, izložiti će u svojem odjeljenju ogromno materijala, koji je u vezi sa njezinim dosadašnjim radom i važnošću te organizacije. Osobita važnost će biti posvećena zidanju domova za članove i podmladak Jadranske straže.

Za povijest pomorstva na Jadranu odredjeno je posebno odeljenje. Predragocijeni starinski predmeti, koje ćemo dobiti osobito iz Boke Kotorske, Dubrovnika i Šibenika, biti će prvi put pred očima široke javnosti te će nas posjećati na stáro viteštvo osobito Bokeljske mornarice iz godine 809 po Kr. Biti će izloženi vrlo važni dukumenti pomorskih bitaka sa Turcima, modeli i slike starih ladja, predmeti iz pomorskih ratova itd. Svakoga će zanimati model, koji će prikazivati rekonstruisanu pomorsku bitku sa Turcima kod Lepanta (1571). Prikazane turske i naše ladje stajatiće na tom modelu u ratnoj orti, kako što je to faktično bilo u toj bitci. Posvećena je pažnja i odeljenju za *povijest u mjetnosti*. Biti će izložene fotografije, modeli i odljevci naših arhitektonskih znamenitosti i starih umjetnina, koje su poznate cijelom svijetu.

Iza povjesnog odjeljenja sljedi ono za *geografiju*. Veće je pripravljen krasan reljef Dalmacije i Primorja, karte vojno-geografskog instituta iz Beograda, mineralne i geologične zbirke, fosilije te relief morskog dna na našem Jadranu, na kojemu radi već mnogo vremena gospodin prof. Rubić iz Splita. Tom odeljenju je ravna *meteorologija*, gdje će se u jasnim grafikonima dokazati, da je temperatura vode i zraka na našem Jadranu za promet stranaca mnogo ugodnija nego li kojemudrago druge evropske pomorske države.

Imati će također svoje časno mjesto *podzemne pećine na našem Primorju i Dalmaciji*. Pripravlja se ljepi pogled na jednu od takovih pećina o kojoj će gledaoc dobiti utisak kao, da se nalazi faktično u nekoj podzemnoj pećini, te, da se divi svim njenim basnama i krasotama. To odjeljenje ispuniti će kapnici, slike, fotografije i razne karte sa oznakom pećina, te pećinski čamac i oprema za istraživanje podzemnih pećina.

Prirodoslovno odeljenje - *„fauna"* je u rukama naše univerze, *„flora"* pak u rukama gospodina dr. Pajniča. U prostranom odeljenju za faunu biti će prikazana živa bića od najsakrivenijih do najvidljivijih životinja iz mora, njegovog dna i obalne cjeline. U odeljenju za floru biti će izložene sve tipične biljke našega Primorja. Kod pripravljanja sudjeluje također oceanografski institut iz Splita. Posjetioci će biti začarani u velikoj panorami, koja će prikazivati rekonstruirano morsko dno, koje će pružati utisak kao, da se gledaoc nalazi na dnu mora, duboko pod površinom, te da se divi njegovim tajnama.

Narodne nošnje, vezivo, umotni damaći obrt, običaji i narodni običaji važni su faktori za proučavanje našeg primorskog života. I ti će predmeti dobiti na izložbi po svojoj zanimivosti zasluženo mjesto.

Približavamo se gospodarskom djelu jadranske izložbe, u kojemu će se isticati naš *promet sa strancima*. Mnogobrojne modele naših ljetovišta i reliefi primorskih krajeva našeg Jadrana ispuniti će umjetničke slike i fotografije, prekrasni panorami te sav propagandni materijal za promet stranaca iz kojih će posjetioc dobiti utisak, da se nalazi negdje u sunčanoj Dalmaciji te da uživa njene prirodne blagodati.

U gospodarskom djelu je povjereno važno mjesto našemu ribarstvu i ribarskoj industriji. Izložene će biti najrazličnije originalne mreže za lovljenje riba, u modelima pak sve ribolovske metode, nadalje svjetiljke za ribolov, ribarski pribor, zabranjena ribolovna sredstva, statistički pregled uspjeha ribolova u zadnjim godinama i drugo. Veliki broj modela svakovrsnih ribarskih ladja i jedrilica, popunjavati će ostali izložbeni predmeti iz raznih brodogradilišta te uzgajališta kamenica i jastoga, tako, da će to odjeljenje biti zaključeno sa svim onim zanimivostima, koje su predvidjene.

Ostali dio gospodarske izložbe zahvaća *našu trgovinu i njezin promet*, našu industriju (solane, bauxit, tvornica konzerva), *poljodjelstvo*, sa prikazanjem naših dalmatinskih vina, rakija ulja, južnog voća, zelenje, osobne biljke te ono za *obrt*, koji je tipičan za tamošnje krajeve, kao što pranje i pripremanje spužava, brušenje koralja, izradjivanje buhača itd. — Dostojan prostor biti će podjeljen izložbi ljekovitih bilja, kojima naša Dalmacija obiluje u velikoj mjeri, te izložba električne industrije u vezi sa bogatim vodopadima i rudnim bogatstvom naše Dalmacije.

Velika pažnja posvećena je našoj *likovnoj umjetnosti*. U posebnom paviljonu izložiti će likovni umjetnici iz cijele Jugoslavije svoje umjetnine, slike koje pretstavljaju naše more, primorje i tamošnji život. Pri zaključku ovog našeg članka neka nam bude dozvoljeno izdati tajnu ove naše opsežne Jadranske izložbe. U potpuno tamnom prostoru prikazati ćemo u 15 m dugi bazen opremljen sa prednje strane jakim i debelim staklom, koje će biti iz vrha umjetno osvjetljeno. U tom bazenu uliti će se par vagona morske vode u kojoj će *živiti najrazličnije morske ribe iz našeg Jadrana te najsakrivenija bića iz morskog dna*, koja se inače nemogu drugačije vidjeti. Moguće se posreći izloženom odboru izložiti živog nad 1 m dugog morskog psa.

Sa pohvalom moramo priznati, da i naši *arhitekti* neumorno rade te pripravljaju planove za dekoraciju velesajma u duhu našeg mora. Posjetioc će ostati zapanjen nad originalnim arhitektonskim zamislima osobito na velesajmskom pročelju na ulazu izložbenih prostora. Predviđeno je, da će za izložbu biti u Ljubljanu komandisana *veća jedinica naše vojnev mornarice sa mornaričkom glazbom*. Stasiti mornari dati će izložbi posebno obilježje. Također naša Ljubljana sudjelovati će našoj izložbi time što će biti osvjetljen grad, njegovi dućani izloženi prozori, te kuće biti će dekorisane i opremljene u duhu propagande za naše preljepo Jadransko more.

Pošto se za vrijeme izložbe priredjuje *Kongres Jadranske straže* računati je na veliku živahnost i posjet mnogobrojnoga naroda iz svih krajeva naše države te inozemstva.

Danas smo prilo

čekovne uplatnice da ola mo svakome dostavu d pretplate.

Onima koji neće svoju žnost da izvrše bićemo morani ovoga puta da stavimo slanje lista.

Službeni Glasn

UDRUZENJA TRGOVA za srezove Sibenik i Biograd

Br.

Časti se obavjestiti svu gg. članove, da je Zavod za unapre nje spoljne trgovine pri Minista trgovine i industrije obavjestio T vinsku Komoru, da će do 1. au o. g. povući sve stare i izdati legitimacije svim licima, koji su štena na prikupljanje oglasa, pre ta i zavodskih publikacija, kao št Glasnik, Bilten d' Informations ec miques, Wirtschaftsnarichten, Pr dni adresar i druge prigodne pub cije, te da će za takovi rad za Z važiti samo te nove legitimacije.

Ljetnim cipelama sniženе cijene
Najbolje nogomet lopte i sve špor ske potrebštine.
Specijalna radio na svih vrsti cipela
Prodajem prvokl sni kuram. —
ALEKSANDAR ANWEILE
trgovina koža, cipela športskih potrebština
ŠIBENIK
Kralja Tomislava 4

U interesu svoga mjesta šaljite redovito dopi

Štampa i izdanje: Odlik. Graf. Zavod Tisk. E. VITALIANI I SIN — Sibenik. Odgov. urednik, Samuel Vitaliani